

Pedagogisch beleid 2021

Peuteropvang
De Speelmolen

Colofon

versie	juni 2021
auteur	Partou kinderopvang, afdeling Kwaliteit, Pedagogiek en Innovatie
datum	22-06-2021

Dit beleidsstuk is een gezamenlijk document van Smallsteps B.V. en Partou B.V., die samenwerken onder de merknaam Partou.

© Copyright Partou B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Partou.

Inhoud

Leeswijzer	6
Onze pedagogische visie	7
De 10 uitgangspunten van Partou	9
Praktische informatie	25
Onze locatie	25
Wanneer zijn we open?	25
Stamgroepen	25
Vaste verzorgers	26
Activiteiten buiten de locatie	26
Drie-uursregeling	27
Wenafspraken	27
Zindelijkheid	27
Eten en drinken	27
Oudercontacten	28
Oudercommissie	28
Goed om te weten	28
Wat als je kind ziek is?	28
Persoonlijke eigendommen en veiligheid	29
Incidenteel of structureel afnemen van extra dagdelen	29
Niet tevreden?	29
Kwaliteit staat voorop!	30
Pedagogisch coaches	30
Jaarcyclus	30
Interne monitoring	30
Jaarlijkse inspectie door de GGD	31
Extra kwaliteit	31
Kwalificatie pedagogisch medewerkers	31
Beroepskrachten-in-opleiding, stagiairs en vrijwilligers	32
Voorschoolse educatie	32
Visie op voorschoolse educatie	32
Uren voorschoolse educatie	33
Vorbereiding- en evaluatietijd	33

Programma voorschoolse educatie	33
Stimuleren van de ontwikkeling	34
Dagritme	34
De ontwikkeling van het kind volgen	36
Samen met jou	36
Onze ruimtes	38
Overdracht naar de basisschool	38
Inhoudelijke aansluiting met de basisschool	39
Samenwerking met partners in de gemeente	39
Ondersteuning	40
Opleidingsplan	40

Leeswijzer

Op onze locaties bieden we de beste kinderopvang. Daarom voldoen we aan alle wet- en regelgeving die voor de kinderopvang is bepaald. Hoe we dit op onze locaties doen staat in dit pedagogisch beleid. Hier lees je over ons pedagogisch aanbod en hoe we richting geven aan het pedagogisch handelen.

Voor de leesbaarheid richten we ons hier aan ouders. Maar ook als je geen ouder bent, nodigen we je van harte uit om dit document te lezen. Dan kijken we samen met dezelfde blik naar onze kinderopvang. Of je nu een ouder bent, stageloopt, dagelijks met kinderen op de groep of op het kantoor werkt, dit beleid is een toetssteen en geeft houvast.

Op onze locaties werken mannen en vrouwen en komen jongens en meisjes. Als we het hebben over een kind in de 'hij'-vorm, bedoelen we ook meisjes. En als we bij een pedagogisch medewerker in de 'zij'-vorm schrijven, bedoelen we ook onze mannelijke collega's. Als we schrijven over 'ouders', bedoelen we alle vormen van gezinnen en ouderschap, ook alleenstaande ouders of 'verzorgers'.

Dit document bestaat uit twee delen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In het eerste deel beschrijven we de wereld van Partou en onze tien uitgangspunten. In het tweede deel beschrijven we allerlei praktische zaken die op jouw locatie gelden. Zoals openingstijden, groepsindeling, maar ook hoe je ons bereikt en wat we doen als je kind ziek is, bijvoorbeeld.

Iedere locatie heeft zijn eigen beleid. Een aantal onderwerpen, zoals voeding, inrichten van de groepsruimte en omgaan met media, hebben we verder uitgewerkt in verschillende interne handreikingen en protocollen. Wil je hierover meer informatie? De locatiemanager legt het je graag uit.

De namen die gebruikt worden voor de opvang van kinderen van 2 tot 4 jaar kunnen per gemeente verschillen. Van ons heeft dit pedagogisch beleidsplan de naam 'peuteropvang' meegekregen, je kunt hiervoor ook lezen: voorschool, pre-school, peuterspeelzaal, peuter speelgroep, etc. Als we de naam 'kinderopvang' gebruiken, dan bedoelen we ook de peuteropvang.

Onze pedagogische visie

Welkom bij Partou

In welke tijd en waar je ook opgroeit, de wereld is anders dan die van de generatie voor jou. De wereld van nu is bijvoorbeeld technischer, toegankelijker en dynamischer dan ooit. Je wilt in de samenleving kunnen meebewegen, meedoen.

Daarom dragen wij op zo'n manier bij aan de ontwikkeling van kinderen dat zij uit kunnen groeien tot sociale en zelfbewuste burgers.

Dat willen we voor ieder kind, van baby tot tiener. Vanuit onze diepe overtuiging dat je kinderjaren de basis vormen voor je verdere leven.

Samen zorgen, samen spelen en samen groeien

Daar staan wij voor. Want je ontwikkelt je als je plezier hebt. Als je liefde krijgt en aandacht. En verschillende vrienden hebt om mee te spelen. Als je de ruimte krijgt om te oefenen, te vallen en weer op te staan en van alles op een speelse manier te ontdekken. Over wie je zelf bent, over andere mensen, over de wereld, dicht bij huis én verder weg. Als je mag meedoen en mag bijdragen.

Deze positieve ervaringen zorgen er niet alleen voor dat je brein groeit, maar ook dat je vertrouwen hebt in jezelf en in anderen. Dat je met een open en nieuwsgierige blik kijkt naar andere mensen. En dat je flexibel en veerkrachtig kan omgaan met veranderingen en uitdagingen. Ook gezonde voeding, voldoende rust én beweging dragen bij aan de ontwikkeling van het brein. Van daaruit kan je op een positieve manier bijdragen aan de samenleving. Nu en in de toekomst.

Verantwoorde kinderopvang

Kinderopvang is een grote verantwoordelijkheid. De kinderjaren vormen immers de basis voor je verdere leven. Samen met ouders, leerkrachten en andere betrokkenen maken wij het verschil. Op basis van onze visie werken we daarom op elke groep en iedere dag aan veerkracht, geluk en zelfvertrouwen.

Onze jarenlange ervaring combineren we met wetenschappelijke inzichten en kwaliteitsonderzoeken in de kinderopvang, zoals gedaan door NCKO en LKK. We werken samen met verschillende universiteiten en laten ons inspireren door geluksprofessoren, breinexperts, pedagogen en deskundigen op het gebied van bewegen en voeding.

Wetenschappelijke onderzoeken in Nederland en in het buitenland beschrijven een aantal kwaliteiten van pedagogisch medewerkers in contact met kinderen en de leefomgeving. Zoals vaardigheden als het bieden van emotionele steun, respect voor de autonomie van het kind, leidinggeven en structuur bieden, informatie en uitleg geven, interacties tussen kinderen begeleiden en de ontwikkeling van kinderen stimuleren.

Bij de ontwikkeling van kinderen gaat het om motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden, creatieve vaardigheden en sociale vaardigheden.

Daarnaast beschrijven de onderzoeken de kwaliteit ten aanzien van randvoorwaarden zoals het programma, de ruimte en het materiaalgebruik.

Niet voor niets stelt ook de overheid hoge eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang. Het is onze opdracht om invulling te geven aan de vier pedagogische doelen, zoals beschreven in de Wet kinderopvang en in het Besluit kwaliteit kinderopvang (zie kader). Deze doelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en verweven met onze manier van werken.

Onze manier van werken hebben wij verwoord in 10 uitgangspunten. Hierin zijn naast de 4 basisdoelen ook de vaardigheden voor pedagogisch medewerkers, de aandacht voor de genoemde ontwikkelgebieden en de randvoorwaarden verwerkt.

De kinderopvangondernemer draagt er zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- a. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- b. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- d. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

De 10 uitgangspunten van Partou

Onderstaande tien uitgangspunten spelen een belangrijke rol in onze visie op pedagogische kwaliteit. Ze sluiten bovendien aan bij de vier pedagogische basisdoelen voor de kinderopvang (zie hierboven) en bij onze kernwaarden samen zorgen, samen spelen en samen groeien.

Per uitgangspunt beschrijven we wat we hieronder verstaan en wat dit betekent voor ons pedagogisch handelen. Dit handelen vraagt van ons voor elke ontwikkelfase (leeftijd) van een kind iets anders. Per uitgangspunt gaan wij in op wat dit betekent voor een bepaalde leeftijdsgroep.

1. Met elkaar

Sociale vaardigheden & groepsdynamiek

Wij vangen kinderen op in een groep. Voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Het is anders dan thuis, je ontmoet anderen: kinderen en volwassenen met diverse achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses.

Op de groep trekken we met elkaar op. Het is belangrijk is dat kinderen zich emotioneel veilig voelen, zodat ze de saamhorigheid van de groep kunnen ervaren. Door middel van een vast dagritme, groepsregels, rituelen en vieringen, een eigen plekje (zoals een mandje met eigen spulletjes) en foto's van activiteiten werken we aan de emotionele veiligheid van kinderen én aan de saamhorigheid.

Oefenen met sociale vaardigheden

Doordat ze deel uitmaken van de groep kunnen kinderen verschillende rollen spelen en uitproberen: waar blink ik in uit? Wat maakt mij bijzonder en waarin lijk ik juist op anderen? Ben ik de oudste of de jongste? Wat durf ik en wat durven anderen? Wie leidt en wie volgt?

Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Spelenderwijs oefenen ze met 'om de beurt', 'samen delen' en 'helpen en geholpen worden'. Een meningsverschil, conflict of ruzie hoort hier ook bij. We helpen kinderen hiermee om te gaan en hun emoties te benoemen. Zowel individueel ('Ik zie dat je verdrietig bent, klopt dat?') als voor de hele groep ('Ik zie dat jullie zin hebben om naar buiten te gaan!').

Een fijne groepsdynamiek

Het ritme en de flow op de groep zijn dynamische processen. Soms krijgen kinderen de vrijheid om zelf het initiatief te nemen en soms is er meer structuur nodig. Dan nemen wij op een positieve manier de leiding. Om kinderen te helpen overzicht te houden over de dag en wat er komen gaat, geven we op tijd aan wat we van kinderen verwachten en over hoe we met elkaar omgaan. We herinneren ze er op een vriendelijke

en rustige manier aan als ze de 'spelregels' even zijn vergeten. Zo krijgen ze niet het gevoel dat ze niks mogen en het steeds niet goed doen. Soms zijn duidelijkere grenzen nodig en zijn we stilliger, bijvoorbeeld als kinderen elkaar pijn doen, maar vaak is afleiding bieden al genoeg. We begrenzen gedrag, als dat nodig is, maar geloven niet in straffen. We praten met elkaar over wat er gebeurd is, kijken naar wat er goed gaat en complimenteren kinderen daarvoor.

Positieve interacties vanuit onze voorbeeldrol

Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldrol. Dus praten we positief met elkaar en met de kinderen. Zo ontstaat ook een grotere kans op prettige interacties tussen kinderen.

Daarnaast prikkelen we kinderen om met elkaar in gesprek te gaan. Of nodigen we ze uit om samen mee te doen met een spel. Bijvoorbeeld als ze het nog spannend vinden om zelf het initiatief te nemen of elkaar nog niet goed begrijpen. Ook helpen we kinderen door ze laten oefenen met om de beurt iets doen en ze naar elkaar te laten luisteren. Een meningsverschil of kleine ruzie hoort daar ook bij. We bemiddelen vooral door kinderen te stimuleren om het zelf op te lossen. Verrassend vaak kunnen ze dat heel goed. En als het nodig is, helpen we door vragen te stellen en samen een oplossing te bedenken.

Relaties en vriendschappen

We helpen kinderen om binnen de groep relaties en vriendschappen aan te gaan, door activiteiten te kiezen die sociaal contact tussen kinderen stimuleren. Bijvoorbeeld een bal overrollen, elkaars namen oefenen, samen muziek maken en zingen. Al dit soort activiteiten verbindt en brengt plezier. We vieren ook verschillende feesten, zoals de verjaardagen. Dat geeft kinderen het gevoel erbij te horen. Ze herkennen het ritueel: we zingen liedjes en maken bijpassende bewegingen, waarbij jij als jarige het middelpunt bent.

Peuters trekken graag met elkaar op, maar spelen vooral korte momenten samen of naast elkaar. Echt delen is nog lastig. We spelen in kleinere groepjes om dat te stimuleren. Of we vragen de kinderen om samen een klusje te doen en betrekken ze bij het troosten en helpen van elkaar. Zo laten we een peuter helpen bij het voeden van een baby. En als we naar buiten gaan, helpen de oudere kinderen de jongere kinderen met het aantrekken van hun jas. We doen ook imitatiespelletjes, waarbij we elkaar nadoen met springen of kruipen.

2. Diversiteit

Samen verschillend

Ieder kind en iedere volwassene om het kind heen wil graag gezien en bevestigd worden. Ieder kind hoort erbij en niemand is beter of minder dan een ander.

Door elkaars achtergrond te leren kennen, kunnen kinderen zich makkelijker in elkaar verplaatsen en elkaar beter begrijpen of elkaar helpen. We helpen kinderen om met plezier en met respect om te gaan met

ieders gewoontes, karaktereigenschappen, wensen, voorkeuren en omstandigheden. Om mét elkaar te praten in plaats van over elkaar. Zo helpen we de kinderen onze diverse wereld te ontdekken.

We zijn ons ervan bewust dat kinderen ons spiegelen. Onze houding en gedrag worden feilloos door de kinderen gekopieerd. Een positief voorbeeld geven is daarom ontzettend belangrijk.

Zeker als het gaat over hoe wij omgaan met elkaar en met verschillen. We willen hen laten zien dat iedereen uniek is én gelijkwaardig.

Dit betekent dat pedagogisch medewerkers kinderen helpen en begeleiden om elkaar te begrijpen en samen te spelen. En daarbij ook veel uit te leggen en te benoemen. We stellen ook grenzen, zeker aan pestgedrag of uitsluiting.

Een open blik met respect voor verschillen

Dat vraagt van ons en van de kinderen nieuwsgierigheid en een open blik. Gelukkig hebben kinderen dat van nature. Hoe meer verschillen ze zien en tegenkomen, hoe makkelijker het is daar (later) op in te spelen en in mee te bewegen. We reageren op vragen van kinderen over verschillen die zij zien tussen kinderen, bijvoorbeeld 'Waarom heeft Bas twee moeders, heeft hij geen papa?'

Daarnaast houden we rekening met verschillen tussen jongens en meisjes, culturele verschillen en kinderen met beperkingen. We zijn gevoelig en tonen respect voor verschillen in opvattingen over eng, vies, gevaarlijk, netjes en interesse. Deze kunnen samenhangen met individuele verschillen in temperament en met culturele verschillen in opvatting. Zo zijn vooral eten en drinken verbonden met waarden, normen en familietradities.

We bespreken het met elkaar als ze merken dat er gehandeld wordt op vooroordelen en stereotype verwachtingen.

Net als thuis

Bij de intake vragen we je naar bepaalde gewoonten thuis. Denk daarbij aan voeding en troosten. We stemmen met je af of deze gewoontes ook haalbaar zijn op de peuteropvang. In sommige gevallen is ons beleid leidend, zoals gezonde voeding en veiligheid, maar we zullen wel bespreken hoe we de verschillen tussen thuis en de peuteropvang zo goed mogelijk kunnen overbruggen. Denk aan het meegeven van bepaalde voeding en of er bepaalde feestdagen of tradities zijn je ook graag op de opvang terug ziet komen.

Ook creëren we een respect-voor-verschillen-houding door onze materialen en inrichting. We bieden spelmaterialen, boekjes en liedjes aan die herkenbaar zijn en diversiteit uitstralen. En we vieren verschillende feesten, zoals het Kerstfeest en het Suikerfeest. De feesten die we vieren kunnen per locatie verschillen.

Als team bespreken we ook onderling onze verschillen en waar we elkaar in kunnen vinden en aanvullen.

Het kan gebeuren dat je kind speciale zorg en aandacht nodig heeft. We bespreken dan met jou wat we belangrijk vinden voor je kind, zodat hij volwaardig mee kan doen met het groepsproces. En hoe we de andere kinderen hierbij betrekken.

3. Ieder kind is uniek

Ontwikkelen & eigen tempo

Ieder kind wordt geboren met ongelooflijk veel potentie. Het brein groeit van 30% bij de geboorte naar 70% rond het eerste levensjaar. Rond je 25^e jaar is het brein pas volgroeid. Het brein is als een dirigent voor alle andere ontwikkelingsgebieden. Je leert bewegen, taal, creatief denken, maar ook omgaan met emoties van jezelf en anderen. Ieder kind is uniek. Met eigen ideeën en wensen. Daar is alle ruimte voor.

We laten kinderen zoveel mogelijk zelf doen en kiezen. Daar helpen we bij door woorden te geven aan wat ze willen hebben of willen doen. Dat begint al bij baby's. Zij krijgen de ruimte om te oefenen in hun eigen tempo. Peuters kunnen zelf speelgoed uit de kast pakken en we laten ze zelf kiezen waarmee ze willen spelen. Onderhandelen en omgaan met teleurstellingen horen daar ook bij. Als dat nog niet zo goed lukt, helpen we de kinderen door op een warme manier uitleg te geven.

Op je eigen tempo

Ieder kind is anders en ontwikkelt zich op zijn eigen manier. En in zijn eigen tempo. We geven de kinderen daarom veel ruimte om te oefenen. Om nieuwe dingen te ervaren en te leren. Als het nog niet lukt, moedigen we ze aan om het nog eens te proberen of geven hen een steuntje in de rug. Ook als ze zelfstandig spelen, blijven we altijd beschikbaar. We zijn in de buurt en volgen het spel. Ondertussen kijken we hoe de ontwikkeling verloopt en of kinderen lekker in hun vel zitten.

We observeren goed, zodat we zien waar ontwikkelkansen liggen. Die kans benutten we om het kind iets aan te bieden zodat het een volgende stap kan zetten in zijn ontwikkeling. Wij geven ruimte en benoemen wat we zien. We stimuleren de kinderen om dieper in hun spel te komen door een vraag te stellen of spel materiaal, activiteit of andere toevoeging te doen. De leiding over het spel laten we vooral bij de kinderen.

Jonge peuters zoeken steeds veilig en vertrouwd contact bij hun eerste voorzichtige ontdekkingstochten door de groepsruimte of de tuin. Binnen de grenzen van de ruimte bepalen zij zelf op welke afstand zij zich nog veilig voelen. Je ziet ze regelmatig kijken op welke afstand ze zijn en contact maken. Dit 'vraagkijken' doen kinderen als ze zich even onzeker voelen of als zij ervaringen willen delen. 'Zie je mij?', 'Mag dit?' of 'Zie

jij wat ik zie?’

Vanuit dat veilige gevoel kan een jonge peuter allerlei materialen en plekken op de groep ontdekken en onderzoeken. We spelen ook mee en helpen kinderen als het nog niet lukt. Maar eerst laten we ze vooral zelf proberen.

Peuters experimenteren graag. Zij zoeken steeds nieuwe ervaringen en leren door te doen. Op die momenten laten we de kinderen ongestoord spelen, terwijl wij observeren. Zo verzamelen we informatie over de ontwikkeling van de kinderen, over hun belangstelling of over de manier waarop ze samenspelen.

Op deze leeftijd vinden kinderen het soms fijn om al wat langer uit het zicht spelen. Maar ze hebben ook aandacht nodig voor hun spel en de uitdagingen die ze daarbij tegenkomen. We zijn daarom continu beschikbaar, maar soms wat meer op afstand. Kinderen die niet of moeilijk tot spel komen, stimuleren we door samen iets te kiezen. We spelen dan even met ze mee of koppelen het kind aan een ander kind met dezelfde interesse.

Op andere momenten is onze rol actiever. Dan verrijken we het spel door mee te doen. En door vragen te stellen. ‘Voor wie zijn jullie de taart aan het maken?’ Of iets nieuws toe te voegen: vragen waardoor kinderen aan het denken worden gezet of tot ontdekkingen komen. ‘Oeps, we willen naar buiten, maar het regent. Wat nu?’ ‘De toren willen we zo hoog mogelijk bouwen. Hoe doen we dat?’

Observeren van kinderen

We observeren de kinderen continu om hen beter te leren kennen en begrijpen. Maar ook om in te kunnen spelen op hun behoeftes, mogelijkheden en uitdagingen. Daarbij kijken we of het kind lekker in zijn vel zit: het welbevinden van het kind. Ook kijken we naar de ontwikkeling van het kind én of iedereen zich nog prettig voelt in de groep.

Naast deze dagelijkse observaties, volgen we de ontwikkeling van kinderen ook structureel met een observatiemethode. De resultaten daarvan bespreekt de mentor minimaal een keer per jaar met jou.

Het kan zijn dat er zorgen ontstaan over je kind. Natuurlijk bespreken we onze zorgen dan altijd met jou. Samen zoeken we dan passende ondersteuning. Als wij dit niet zelf kunnen bieden, kijken we samen naar hulp van buitenaf. We helpen je hier zo goed mogelijk bij. Daarbij maken we gebruik van ons eigen stappenplan voor het signaleren en bespreken van zorgen. En als het van toepassing is, gebruiken we de Meldcode Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang.

De mentor als contactpersoon

Ieder kind heeft een eigen mentor. Tijdens het intakegesprek horen jij en je kind je wie dit is en wat zijn of haar rol is. Dit aanspreekpunt is altijd een vaste pedagogisch medewerker die het kind al snel door en door

kent. Als het kind een andere mentor krijgt, bijvoorbeeld omdat het naar een andere groep gaat, dan laten we je weten wie de nieuwe mentor is. In de ouderapp vind je de naam van de mentor van je kind ook terug.

Doordat de mentor de ontwikkeling van je kind structureel volgt en bijhoudt, is er na vier jaar een goed beeld van de behoeften, talenten en uitdagingen van je kind. Wij zien hoe hij zich ontwikkelt. Dat is waardevolle kennis voor de basisschool. Op basis van onze overdracht kan de basisschool ontwikkellijke doortrekken. We sturen het overdrachtsformulier met deze informatie alleen naar de school na overleg met jou en met jouw toestemming.

Soms doet de mentor deze overdracht aan de basisschool mondeling. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn over de ontwikkeling van je kind, of als we met de school hebben afgesproken om dit zo te doen. De mentor gebruikt ook dan het overdrachtsformulier, dat vooraf met je is besproken met. Na afloop deelt de mentor het gespreksverslag weer met jou.

Gaat je kind naar de bso, dan deelt de mentor de informatie ook met de nieuwe bso. Het dossier blijft op locatie als het kinderdagverblijf en de bso onder één dak zitten. De informatie dragen we dan ook mondeling over. Als je kind naar één van onze andere bso-locaties gaat, dan verhuist het dossier mee en lichten we het mondeling toe als dat wenselijk is. Gaat je kind naar een bso van een andere kinderopvangorganisatie, dan krijg je het overdrachtsformulier mee, zodat je het zelf aan de pedagogisch medewerkers van de nieuwe bso kunt geven.

4. Kinderen in hun kracht

Eigen stem & bijdragen

De kinderopvang is een soort mini-maatschappij. Waar kinderen kunnen oefenen met alles wat je nodig hebt om mee te doen in een democratische samenleving. Oefenen met luisteren, je mening geven, omgaan met weerstand, verschillende ideeën, probleemoplossend denken, samenwerken en keuzes maken.

We geloven in de kracht van ieder kind. We nemen kinderen, hun meningen en ideeën van jongs af aan serieus. Bijvoorbeeld door samen te kiezen wat we gaan doen. Kinderen die meepraten en hun eigen ideeën in kunnen brengen, krijgen meer zelfvertrouwen. Ze ervaren dat er ook met hen rekening wordt gehouden. Ze doen ertoe. Dat betekent niet dat zij altijd hun zin krijgen, we stellen ook kaders en spelregels op met elkaar. Hierdoor leren zij ook rekening te houden met anderen en leren zij de gestelde normen en waarden eigen te maken en vormt hun geweten, hun innerlijke kompas. Wij noemen dit kinderopparticipatie.

Een eigen stem

We leren kinderen naar elkaar te luisteren, rekening te houden met elkaar en ook voor elkaar te zorgen. Dat is niet altijd gemakkelijk. Omdat ze speelgoed soms toch moeten delen en je nu eenmaal niet altijd je zin kan krijgen. Als het moeizaam gaat, kijken we eerst of ze het zelf op kunnen lossen. Zo niet, dan helpen we bij het onderhandelen en het weer goedmaken.

Een beetje hulp bij het onder woorden brengen van emoties, ideeën, verlangens kan al een groot verschil maken. Zo ervaren kinderen dat ze invloed hebben en worden gezien en gehoord.

Jonge peuters uiten zich deels met en deels zonder woorden. Dat zie je soms terug in duwen, slaan of bijten. Het lukt ze niet altijd om zich goed in woorden uit te drukken. Ze hebben ons nog nodig om hun gedrag te vertalen naar woorden. We laten onze woorden gepaard gaan met ons handelen. We zeggen niet alleen: 'Kom, we gaan naar buiten.', maar steken dan ook onze hand uit naar het kind. We wachten op de reactie van het kind en geven ruimte aan de eigen inbreng. 'Wil je nog niet mee naar buiten? Je mag ook eerst nog even verder spelen, hoor.'

Peuters gebruiken steeds meer taal om aan te geven wat ze willen en nodig hebben. We stimuleren dit door actief te luisteren. Door mét kinderen te praten, door te vragen en nieuwsgierig te zijn. Er is ruimte voor eigen inbreng en ideeën. 'Wat wil je op je brood? Waar wil je mee spelen? Gaan we eerst opruimen of eerst vegen? Doe je mee met dit spelletje?'

5. Echt contact

Persoonlijke aandacht & communicatie

Contact maken is op elkaar reageren, over en weer. Als dat op een positieve manier gebeurt, geeft dat een vertrouwd en veilig gevoel. Vanuit echt contact kunnen kinderen op onderzoek uitgaan en zich ontwikkelen.

Je kunnen hechten aan anderen maakt het aangaan van vriendschappen en (romantische) relaties makkelijker. En dat begint in je hersenen. Een goede breinontwikkeling ontstaat door een warme, invoelende manier van communiceren en persoonlijke zorg en aandacht. Zeker in het gebied van de hersenen waar taal en sociale vaardigheden worden gestimuleerd.

Een veilig gevoel

Om echt contact te maken met elkaar, relaties op te bouwen en een hechte groep te vormen, moeten kinderen zich veilig voelen in de groep en in de ruimte. Alleen dan kunnen ze zich optimaal ontwikkelen. Wij zien de pedagogisch medewerker dan ook niet als dirigent -een bepalende factor - maar meer als iemand die meespeelt, ruimte geeft en het ritme aanpast als dat nodig is. Een voorbeeldrol, dus. Dit doen we in één-op-één contact, maar ook met de hele groep.

Contact leg je ook door te praten. We praten de hele dag door veel met de kinderen. We benoemen, leggen de dingen die gebeuren uit en geven op een positief manier aan wat we van hen verwachten. Peuters dagen we steeds meer uit om woorden te geven aan hun communicatie. Naar ons als volwassenen, maar ook naar andere kinderen in de groep.

Positief communiceren

We communiceren met aandacht en belangstelling met de kinderen. We blijven in de buurt en reageren op zo'n manier op hun signalen dat zij zich gezien en gehoord voelen. Dat doen we met of zonder woorden. Door te praten, samen te lachen, knuffelen of gewoon even oogcontact te hebben. Ook als kinderen al wat ouder zijn en meer ruimte voor zichzelf willen, houden we contact (op enige afstand).

Als een jonge peuter zoekend opkijkt van zijn spel, beantwoorden we zijn blik en reageren op zijn reactie. Heeft hij hulp nodig of was het 'gezien worden' al voldoende voor hem om verder te gaan met zijn spel? We benoemen signalen ook: 'Zal ik je helpen?'. En we helpen kinderen woorden te geven aan wat zij duidelijk willen maken.

Taalontwikkeling stimuleren

Bij echt contact hoort ook taalontwikkeling. Kinderen maken zich taal eigen, door te reageren op elkaar. Door veel te communiceren leren kinderen klanken en de taal kennen, gebruiken en begrijpen. We voeren gesprekken, zingen liedjes met gebaren, lezen boekjes voor en geven we bij alles wat we doen uitleg en extra informatie. We luisteren, observeren en moedigen kinderen aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden. Ook benoemen we steeds wat we doen en wat er gaat gebeuren. We praten vanuit de ik-vorm en leren kinderen 'ik' te gebruiken als het om henzelf gaat, 'jij' of 'jullie' als het om andere(n) gaat en 'wij' te gebruiken voor de groep.

Door de taal goed te beheersen kun je ook steeds beter je eigen veiligheid creëren, omdat je makkelijker contact kunt maken en voor jezelf kan opkomen.

Wennen

Ouders en kinderen zich welkom laten voelen, begint al bij de rondleiding en het intakegesprek. De eerste periode is altijd wennen. Voor kinderen én voor ouders. Daar nemen we dan ook de tijd voor. Iedereen moet elkaar echt even leren kennen en zijn weg vinden.

Voor je kind is het belangrijk dat jullie hem met een gerust hart naar het kinderdagverblijf brengen. Daarom vragen we bij het kennismakingsgesprek naar de gewoontes thuis. Hoe wordt je kind graag getroost? Hoe valt hij in slaap? Is er een favoriete knuffel? Daarnaast laten we hem kennismaken met de groep, door rustig samen rond te kijken en alles te benoemen. Dat maakt dat hij zich sneller thuis voelt. En als het afscheid erg emotioneel was, bellen of appen we jullie om te vertellen hoe het even later is. Natuurlijk mag je ook altijd zelf contact opnemen.

Kinderen van zeven maanden tot drie jaar laten het goed merken als ze moeite hebben met wennen en afscheid nemen. Samen met jou maken we dan afscheids- en begroetingsrituelen. En we troosten de kinderen net zo lang als zij dat nodig hebben. Vaak is het een fase waar ze na een paar dagen doorheen zijn.

Peuters vanaf 3 jaar begrijpen dat hun ouders er even niet zijn, maar wel weer terugkomen. En naast de vaste pedagogisch medewerkers geven vriendschappen met andere kinderen hen een veilig gevoel. Voor het groepsgevoel noemen we regelmatig de namen van de kinderen, bijvoorbeeld als we samen fruit eten. Ook praten we over thuis. Een foto van jullie, een knuffel van thuis, een eigen haakje aan de kapstok, een eigen mandje met spulletjes, maar ook vaste rituelen helpen allemaal mee om je snel thuis te voelen.

6. Elk moment is goud waard

Dagritme & fijne overgangen

Wat we ook doen, op elk moment van de dag zorgen we voor een fijne sfeer. We luisteren naar elkaar, groeien en genieten. Elke dag heeft een voorspelbaar en vertrouwd ritme, waardoor kinderen zich emotioneel veilig voelen. Ze weten wat er gaat gebeuren en kunnen zich daarop instellen.

Het dagritme heeft steeds dezelfde vaste momenten en activiteiten, zoals spelen, samen eten en drinken. Steeds in dezelfde volgorde, maar niet per se op dezelfde tijd. Als de kinderen verdiept zijn in een bouwwerk of in een spel in de tuin, dan stellen we het drinkmoment wat uit. En een kind dat moe is, mag ook best even rusten.

Rituelen helpen bij de overgang naar een volgend moment. Zo kondigen we het drinkmoment bijvoorbeeld aan met een liedje of een rijmpje. Dat geeft de kinderen de tijd om hun spel af te sluiten en zich voor te bereiden op wat gaat komen.

Net zo fijn als thuis

Ieder moment van de dag biedt een kans. Een kans voor aandacht, iets nieuws leren of een goed gesprek. Dat kan aan tafel zijn, tijdens het lezen van een boek, tijdens het spelen. En soms juist precies tussen die momenten in.

Voor peuters bieden de overgangsmomenten allerlei kansen. Jassen en schoenen aantrekken voordat we naar buiten gaan, is een mooie kans om te oefenen, te ontdekken hoeveel ze zelf al kunnen en elkaar te helpen. Of samen tafeldekken of afruimen. Hoe draag je twee borden tegelijk? Het zijn allemaal kansen om te oefenen met het zelf doen en samenwerken.

7. Inrichting & (spel)materialen

Ruimte om te onderzoeken

In de groepsruimte moet iedereen zich op zijn gemak voelen en moet er iets te doen en te ontdekken zijn. De inrichting van onze groepen is daarom huiselijk én speels. Dat geldt ook voor de buitenruimte.

Op de groepen vind je dan ook hoeken voor diverse activiteiten. Een hoek om samen te bouwen, een plek om je wat terug te trekken en buiten ruimte om te fietsen of de natuur te ervaren. Elke hoek heeft open kasten, waardoor kinderen ook zelf speelgoed kunnen pakken en weer opruimen.

Spelmaterialen

De inrichting van de groep en de spelmaterialen stemmen we af op de ontwikkelingsfase en de interesses van de kinderen. We houden ook rekening met hun verschillende manieren van spelen. Zo is er ruimte voor wat drukker spel en een plek voor rustiger spel. Kinderen kunnen kiezen waarmee, met wie en waar ze willen spelen. Ook gaan we soms naar een andere ruimte, zoals een gezamenlijke hal of het atelier. Omdat het spelen met andere materialen of met andere kinderen een extra impuls geeft aan het onderzoeken.

Kinderen zijn graag met allerlei spullen in de weer. Een pan, vergiet, bladeren en modder is vaak minstens zo interessant als écht speelgoed. De materialen zijn eigenlijk alleen een middel om tot spelen te komen. Sommige kinderen hebben dat nauwelijks nodig en anderen juist wel. Daarom wisselen we regelmatig van (spel)materiaal. We kijken daarbij goed naar de groep, de interesses en de ontwikkelingsfase van de kinderen.

Alle spelmaterialen zijn goed zichtbaar voor de kinderen, geordend, schoon en compleet. We zetten het aantrekkelijk neer, kinderen kunnen zelf de materialen pakken. Het is uitnodigend om mee te spelen. In het spel kunnen materialen van de ene hoek naar de andere 'verhuizen', maar we ruimen het met elkaar zo op dat het weer vindbaar is voor iedereen. We hebben materialen die passen bij de verschillende ontwikkelgebieden en leeftijden. Daarbij kijken we naar voldoende uitdaging, maar ook naar de veiligheid. Zo is de trap van de hoge glijbaan voor oudere peuters een uitdaging, maar voor de jonge peuters niet veilig genoeg. Die laten we klimmen en klauteren op minder hoog spelmateriaal.

Aangepast op de ontwikkeling

Voor peuters hebben we materialen die te maken hebben met kleuren, vormen, ontluikende geletterdheid of rekenen en techniek. Ook het nabootsen van de grotemensenwereld en rollenspel zijn belangrijk. Dus zijn er ook verkleedkleden, een vergiet of portemonnee, puzzels en muziekinstrumenten.

De inrichting van de buitenruimte en de materialen die we buiten gebruiken, passen bij de andere manier van spelen dat buiten wordt uitgelokt. Denk aan materialen als fietsen en ballen, maar ook aan potjes en

loepen om insecten te bekijken.

8. Spelen en ontdekken

Vrij spel, plezier & nieuwsgierigheid

Kinderen zijn net wetenschappers. Met ogen vol verwondering en een nieuwsgierige blik. Vanaf hun geboorte af aan spelen ze, zijn ze op onderzoek.

Zo maken baby's contact met hun ogen en mimiek. Later krijgen spelmaterialen en -regels een grotere rol. Door te spelen leren ze ontzettend veel en ontwikkelen ze allerlei vaardigheden. Bovendien is het de basis voor de ontwikkeling van eigenwaarde en zelfvertrouwen.

Spelen en risico's

Wij vinden het belangrijk dat kinderen al vanaf jonge leeftijd risico's leren inschatten. Uit internationaal onderzoek blijkt dat kinderen door in aanraking te komen met risico's, uitdagingen aangaan en hun grenzen verleggen. Ze worden daar motorisch vaardiger van, zelfverzekerder en socialer. Ze leren hun angsten te overwinnen en ontwikkelen doorzettingsvermogen. Doordat ze van hun fouten leren en zelf oplossingen moeten bedenken, leren ze bewust te kiezen of ze het risico wel of niet moeten nemen. Soms zorgt dit voor een blauwe plek, maar ze leren omgaan met kleine risico's. Situaties die een groot risico vormen, en daardoor gevaarlijk worden, vermijden we. Die afweging maken we zorgvuldig. Zie daarvoor ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Vrij spel begeleiden

Tijdens de vrij spelmomenten laten we kinderen zoveel mogelijk zelf bepalen wat ze willen ontdekken. Maar ook wat, hoe en waarmee ze spelen. We volgen dit, zijn in de buurt en helpen soms het spel weer op gang of voegen iets toe. En dan doen we weer een stapje terug en kijken we. Per situatie bekijken we hoeveel ruimte we kunnen geven en of het nodig is om even bij te springen. Het ene kind kan best nog die tree hoger, een ander kind vindt al voldoende uitdaging in de eerste trede. Door het spel goed te volgen, naar de gezichtsuitdrukking te kijken en te luisteren naar het stemgeluid van een kind, zien we of het nodig is om te helpen.

Buiten spelen

Buiten spelen kinderen op een andere manier dan binnen. De ruimte, het weer, de natuur, het licht en de ondergrond zorgen voor nieuwe ervaringen, waardoor ook het spel en het onderzoek van kinderen verandert. Buiten is alle ruimte voor grotere, grovere en snellere bewegingen (rennen, hinkelen, fietsen), het ontdekken van de natuur (insecten, vogels, planten, vallende bladeren), en andere elementen zoals de zon, schaduw, regen, sneeuw en wind. Er zijn andere associaties en uitdagingen en daardoor inspireert het kinderen tot ander spel. Die nieuwe mogelijkheden zorgen ook voor verdieping in het spel, maken kinderen

zelfstandig en vergroten het oplossingsgericht denken. We gaan elke dag naar buiten om samen te bewegen.

Passend bij de ontwikkeling

Jonge peuters willen sjouwen, verplaatsen, dingen ergens in stoppen en er weer uit halen. Deurtje open, deurtje dicht. Op de groep vinden de jonge kinderen aantrekkelijke materialen waarmee dit veilig kan en voor de ruimte die ze daarvoor nodig hebben. Ook buiten hebben we volop (natuurlijke) materialen om te verplaatsen met karren, kruiwagens en emmers.

Oudere peuters gaan meer samen spelen, of naast elkaar met hetzelfde spelen. Zij kunnen zich steeds beter concentreren, beheersen, plannetjes maken en uitvoeren. Ze verleggen hun grenzen en onderzoeken hoe hoog en snel ze kunnen gaan. Ze leren van alles over materialen, kleuren, grootte. En over humor, wat wel en niet mag en hoe je keuzes maakt. Of hoe je anderen van jouw ideeën overtuigt, zonder ze een duw te geven. Dat gaat niet vanzelf. Het is een kwestie van oefenen, samen met de andere kinderen en volwassenen op de groep.

9. Verrijkende activiteiten

Variatie & uitdaging

Spelen bij Partou is net een avontuurlijke reis, waarbij het kind centraal staat. Door spelenderwijs te ontdekken, leren kinderen elke dag iets nieuws. Dat doen ze tijdens vrij spel, maar ook tijdens de activiteiten die we aanbieden. Wij zorgen voor voldoende afwisseling tussen vrij spel en activiteiten. En tussen rust en actie. De activiteiten die we doen zijn plezierig, maar zijn ook een verrijking voor het brein.

Plezier & ontwikkeling

Elke dag doen we diverse activiteiten, binnen verschillende thema's. Denk aan buitenspelen, bewegen, (voor)lezen, muziek, en activiteiten op het gebied van creativiteit en techniek. Door deze variatie krijgen kinderen de kans om hun talenten te ontdekken. Maar ook het volgen van instructies, samenwerken en doorzetten zijn aspecten die geoefend worden. Zo leren kinderen nieuwe smaken ontdekken tijdens de smaaksafari en nieuwe bewegingen maken tijdens de peutergym. Op de locaties met voorschoolse educatie (VE) vullen we het activiteitenaanbod aan op basis van de specifieke ontwikkel- en leerdoelen van de kinderen. En er zijn jaarlijks terugkerende activiteiten, zoals Vriendjesweek en Modderdag.

De wereld van vandaag is meer digitaal dan ooit. Overal komen kinderen in aanraking met media. Wij helpen kinderen mediawijs te worden. Kinderen vanaf ongeveer 3 jaar steeds maken we meer 'mediawijs', door offline en online te combineren tijdens activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan een digitaal prentenboek in aanvulling op het papieren prentenboek. Zo zien kinderen het boek nog een keer en kunnen de animaties

helpen bij het begrijpen van sommige woorden. Tussendoor stellen wij open vragen: 'Waar gaat de krokodil nu naar toe?', 'Waarom kijkt de man naar de geit?'.

Elke locatie werkt met een planning boordevol thema's en activiteiten. We zorgen ervoor dat de binnen- en buitenactiviteiten passen bij de ontwikkelingsfase van de kinderen op de groep. En waar mogelijk kiezen we samen met de kinderen wat we allemaal gaan doen. We blijven steeds vernieuwend door hypes en trends en nieuwe ontwikkelingen in de gaten te houden om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de interesses en de belevingswereld van kinderen.

Deskundig

Bij het uitvoeren van het activiteitenbeleid maken we gebruik van de deskundigheid en talenten van onze eigen pedagogisch medewerkers. Zij zijn experts in begeleiden van activiteiten en halen daarmee het beste uit de groep. Ze hebben alle ruimte om hun persoonlijke talenten te gebruiken. Gitaar spelen bij de liedjes of vanuit hun eigen passie een peuteryogales organiseren zijn daar voorbeelden van. Soms vereist een activiteit speciale kennis of expertise die we zelf niet in huis hebben. Dan zetten we externe vakkrachten in, die aan specifieke voorwaarden voldoen.

Eigenwijs

Tijdens de activiteit kunnen kinderen zelf materialen kiezen en bedenken hoe ze de activiteit willen uitvoeren. Als je tekent, kan gras oranje zijn en vuur blauw. Bij elke activiteit kun je iets nieuws leren. Dat proces vinden we belangrijker dan het resultaat. Spelenderwijs ontdekken blijft dus ook tijdens een meer gestructureerde activiteit centraal staan. Als we zien dat kinderen hun interesse verliezen of dat het te moeilijk of te makkelijk is, passen we de activiteit aan of ronden we af. En kinderen die liever niet (meer) mee willen doen, bieden we alternatieven aan.

Een jonge peuter heeft een korte concentratieboog, dus doen we kortdurende, eenvoudige spelletjes in kleine groepjes. Een eenvoudig parcours lopen, puzzelen, rijgen met grote kralen of experimenteren met vingerverf bijvoorbeeld.

Peuters stimuleren we om zelf keuzes te maken. Voor we starten, vertellen we de kinderen wat er allemaal te doen is. En kinderen die moeilijk tot spel komen geven we extra aandacht en helpen we op weg door samen te praten over de activiteit.

Peuters helpen graag mee met dagelijkse klusjes. Daar betrekken we ze dan ook graag bij. Zoals bij het tafeldekken, afruimen, was opvouwen, eten klaarmaken, boodschappen doen en tuinieren. Fruit schillen en snijden bijvoorbeeld doen we zoveel mogelijk aan tafel, zodat de kinderen mee kunnen doen, kijken en praten.

We oefenen vaardigheden als op je beurt wachten, vragen stellen, woorden geven aan emoties, andere kinderen begrijpen en helpen, kleine opdrachten uitvoeren en flexibel zijn. Daar hebben de kinderen veel profijt van als ze eenmaal naar school gaan.

Onderstaand schema geeft een impressie van ontwikkelingsgerichte activiteiten die we doen met peuters.

Ontwikkelingsgebied.	Jonge peuter	Peuter
Motoriek		
Fijne motoriek	<p>Materiaal aanbieden waarmee spulletjes ergens ingestopt en uitgehaald kunnen worden.</p> <p>Samen een puzzel maken.</p> <p>Samen met het kind spelen met zand en water.</p>	<p>Activiteiten zoals kralen rijgen, een tekening maken, schilderen, knippen en plakken.</p>
Grove motoriek	<p>Bewegingsspelletjes zoals 'met de vingertjes', 'de wielen van de bus', 'wie komt er in mijn huisje?'</p> <p>Tegen een bal schoppen, rollen met zachte bal</p> <p>Een parcours uitzetten waarbij het kind kan klimmen en klauteren</p>	<p>Bewegingsactiviteiten waarbij springen, hinkelen, hurken, klimmen, rennen centraal staan, zoals 'Schipper, mag ik overvaren'.</p> <p>Een parcours uitzetten.</p> <p>Dansen op muziek.</p> <p>Overgooien, voetballen, een ballon hooghouden.</p>
Sociaal	<p>Twee kinderen dezelfde activiteit laten doen.</p> <p>Plaatjes van emoties herkennen en benoemen.</p> <p>Namenspelletjes: 'Wie zit er naast je aan tafel?'</p> <p>Helpen met de dagelijkse dingen: tafeldekken, opruimen.</p>	<p>Gezelschapsspelletjes met een klein groepje kinderen.</p> <p>Fantasiespel en rollenspel stimuleren; een verhaal naspelen</p> <p>Zelf kiezen waar je mee wilt spelen, wat je op je brood wilt.</p> <p>Andere kinderen helpen</p>
Taal	<p>Boekjes voorlezen en plaatjes benoemen.</p> <p>Kinderliedjes zingen</p> <p>Spelletjes en liedjes met gebaren: waar is 'onder, op, voor of achter'.</p>	<p>Boekjes (voor)lezen, praten over het boek, het verhaal na laten vertellen</p> <p>Spelletjes met spraak en taal: 'opbel-spelletje" (net alsof je met elkaar aan de telefoon zit)</p>

		Sorteespelletjes en daarbij veel vragen stellen. "Welke tak is dik?" en "Welke tak is dun?"
Cognitief	<p>Aanwijsspelletjes zoals "Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet"</p> <p>Activiteiten met oorzaak en gevolg: een toren maken en omgooien: wat gebeurt er?</p> <p>Een boek over de kinderboerderij lezen, daarna de dieren van de plaatjes zoeken in het speelgoed.</p> <p>Speelgoed verstoppen in het bijzijn van het kind. Uitbreiden naar speelgoed verstoppen als het kind het niet ziet.</p>	<p>Buiten verschillende stenen zoeken en deze ordenen van klein naar groot, van licht naar zwaar. De stenen tellen, op kleur leggen</p> <p>Puzzelen</p> <p>Bij voorlezen: het kind laten vertellen wat hij ziet, hoe het verhaal afloopt.</p> <p>Sorteer- en geheugenspelletjes zoals memory</p>
<p>Creatief</p> <p>Muziek en dans</p> <p>Drama</p> <p>Beeldende kunst</p>	<p>Liedjes zingen met bijbehorende bewegingen</p> <p>Emoties en ervaringen uitbeelden door bewegingen: stampen als een boze olifant</p> <p>Activiteiten waarbij experimenteren en exploreren met verf en andere creatieve materialen centraal staan</p>	<p>Liedjes zingen en dansen op muziek</p> <p>Een kort verhaaltje naspelen in verschillende rollen</p> <p>Activiteiten waarbij experimenteren en exploreren met verf en andere creatieve materialen centraal staan</p>

10. Ouders & onderwijs

Samenwerken

De kinderopvang is een aanvulling op wat er thuis gebeurt. Net als de basisschool of de sportclub.

Samen met jou zorgen we voor een soepele overgang van thuis naar de opvang en andersom. Door samen een relatie op te bouwen die verder gaat dan alleen informatie uitwisselen, ben je als ouder betrokken bij hoe je kind zich op de opvang voelt. We zorgen voor een sfeer waarin we kunnen praten over de ontwikkeling van je kind, over hoe hij in zijn vel zit en wat er nodig is om hem goed te begeleiden.

Even bijpraten

Tijdens het brengen en halen maken we graag tijd om te horen wat je kind thuis heeft meegemaakt of om te vertellen hoe de dag bij ons is gegaan. Soms even kort, soms wat uitgebreider. Als het nodig is, plannen

we graag een moment met je in om wat langer door te praten. Met onze ouderapp houden we je op de hoogte van wat er allemaal gebeurt. We delen regelmatig een dagverslag of foto. Daarnaast zijn er vaste momenten waarop wij je informeren of met je in gesprek gaan over de ontwikkeling van je kind. Denk hierbij aan de overgangsgesprekken, tussentijdse gesprekken over de ontwikkeling, ouderavonden en nieuwsbrieven. Een goede vertrouwensband met elkaar zorgt ervoor dat we de leuke dingen kunnen delen. En elkaar ook weten te vinden als het minder goed gaat.

Oudercommissie

Wij horen graag wat ouders van ons beleid en onze aanpak vinden. Dat kan op allerlei manieren. Elke locatie heeft een oudercommissie, of maakt gebruik van een andere vorm van ouderraadpleging. Een paar keer per jaar vraagt de locatiemanager de leden om mee te denken en praten. Bijvoorbeeld over de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, het Veiligheid- en gezondheidsbeleid en voeding. De oudercommissie heeft dan adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten. In het tweede deel van dit beleid is meer te lezen over de oudercommissie van deze locatie. Heb je hierover vragen of wil je meer informatie? Dan kun je altijd bij de locatiemanager terecht.

Samenwerken met scholen

We werken graag samen met basisscholen. Dat kan op veel verschillende manieren. Bijvoorbeeld door afspraken te maken over activiteiten en over de overdracht, als kinderen van de peuteropvang doorstromen naar de basisschool. Soms gaat het nog een stap verder. En werken we met een gezamenlijke visie op spelen, leren, samenleven, samenwerken en communicatie. In dat geval maken we beide deel uit van een zogenaamd integraal kindcentrum (IKC).

Praktische informatie

Onze locatie

Voorschool De Speelmolen is gevestigd in buurtcentrum De Wieken. Er is een vast team van gespecialiseerde pedagogisch medewerkers werkzaam. Voorschool de Speelmolen werkt nauw samen met basisschool de Tjasker. Aangrenzend aan de groepsruimte is er een mooi uitdagende ingerichte tuin.

Op onze peuteropvang is de voertaal Nederlands.

Wanneer zijn we open?

Onze locatie is open van maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.45 uur. Met uitzondering van officiële feestdagen en schoolvakanties.

Stamgroepen

We vangen de kinderen op in een zogenaamde stamgroep. Dit is een vaste groep kinderen in een eigen groepsruimte die qua sfeer en inrichting bij hun leeftijd past.

Elke stamgroep heeft een team van vaste pedagogisch medewerkers. Hierdoor voelen kinderen zich veilig en op hun gemak.

Gedurende de week maakt elk kind gebruik van maximaal twee stamgroepenruimtes.

Groep 1: Maandagochtend en woensdagmiddag

Groep 2: Dinsdagochtend en donderdagmiddag

Groep 3: Woensdagochtend en vrijdagmiddag

Groep 4: Donderdagochtend en dinsdagmiddag

Groep 5: Vrijdagochtend en maandagmiddag

Het team van De Speelmolen bestaat uit vier vaste pedagogisch medewerkers en een vaste invalpool.

Op De Speelmolen worden gespecialiseerde pedagogisch medewerkers niveau 4 stagiaires begeleid.

De kinderen komen twee dagdelen. Een ochtend en een middag. Dit zijn vaste combinaties. Met een VVE verwijzing wordt het kind vier vaste dagdelen geplaatst.

Figuur 1. Groepsindeling met leeftijdsopbouw en beroepskracht-kind-ratio

Groepen	Leeftijd*	Maximaal aantal kinderen	Aantal gekwalificeerde pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal stagiaires (BBL/BOL)
Groep 1	2-4	16	2	
Groep 2	2-4	16	2	
Groep 3	2-4	16	2	
Groep 4	2-4	16	2	
Groep 5	2-4	16	2	

Vaste verzorgers

Voor jonge kinderen is het belangrijk om een beperkt aantal vaste verzorgers te hebben en die regelmatig terug te zien. Daarom koppelen wij aan iedere peuter maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers. Een van de drie is in ieder geval aanwezig op de dag dat je kind naar de opvang komt. In wet- & regelgeving staat dit bekend als het 'vaste gezichten criterium'.

De pedagogisch medewerkers op de voorscholen werken volgens een vast rooster.

Tijdens de intake krijg je te horen welke pedagogisch medewerker op welke dag aanwezig is.

Als een pedagogisch medewerker door bijvoorbeeld verlof of ziekte wat langer niet aanwezig is zoeken wij zoveel mogelijk naar een vaste vervanger. Dit wordt via het ouderportaal Konnect aan ouders gecommuniceerd.

Activiteiten buiten de locatie

Voor kinderen kan het leuk, uitdagend en leerzaam zijn om de nabije omgeving te ontdekken. Daarom doen we soms activiteiten buiten onze eigen locatie. Denk aan een bezoek aan de bibliotheek, het park of de kinderboerderij. We volgen hierbij altijd het protocol 'Activiteiten buiten de locatie'. Voor vertrek bereiden we ons goed voor o.a. door een uitgebreide checklist op risico's in te vullen. Deze is op te vragen bij de locatiemanager.

Wij informeren je hierover tijdens het intakegesprek. Als je bezwaar hebt tegen één of meer van deze activiteiten, kun je dit bij ons aangeven.

We kunnen een, vooraf vastgelegde, wandeling maken als er minder dan 5 kinderen op de groep zijn

Drie-uursregeling

Omdat de peuteropvang geen openingstijden van 10 uur of langer heeft, is er geen sprake van een 3-uursregeling. Tijdens de openingstijden wordt altijd de BKR gehanteerd.

Wenafspraken

Die eerste paar keren op de peuteropvang kunnen best even wennen zijn. Voor je kind, maar ook voor jou als ouder. Daarom nemen we hier dan ook de uitgebreid de tijd voor. Samen maken we afspraken over hoe en wanneer je kind kan komen wennen. Voorafgaand aan de officiële startdatum (zoals vermeld in het contract) mag je kind een aantal keer een dagdeel komen wennen. Het is dan wel belangrijk dat je getekende plaatsingsovereenkomst naar de locatiemanager hebt gestuurd.

Na de officiële startdatum mag je kind in overleg nog vaker komen wennen. We gaan bij het wennen altijd uit van de wettelijk vastgestelde beroepskracht kind ratio – het aantal kinderen ten opzichte van het aantal aanwezige pedagogisch medewerkers – en de maximale groepsgrootte. Daarom plannen we de wendagen altijd in overleg met jou en de pedagogisch medewerkers. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op een groep wennen.

Zindelijkheid

De meeste kinderen zijn er tussen hun tweede en derde verjaardag aan toe om zindelijk te worden. Ze merken dan op tijd dat ze moeten plassen of poepen en kunnen hun ontlasting ophouden. Ook emotioneel moet een kind zover zijn dat het zijn ontlasting wil afstaan aan de po of het toilet. Trainen op zindelijkheid doen wij dan ook pas als de signalen hierop wijzen. Uiteraard overleggen we eerst met jou, voordat we hiermee starten.

Eten en drinken

Een lekkere appel, een cracker met groentespread; we genieten graag samen van lekker en gezond eten en drinken. Dat is niet alleen gezond voor de lichamelijke groei, maar stimuleert ook de ontwikkeling van het brein. Daarbij volgen we de richtlijnen van het Voedingscentrum. Zo drinken de kinderen vooral water en thee. En eten we gezonde tussendoortjes, zoals groente en fruit.

Op verjaardagen houden we de traktaties graag klein en zo gezond mogelijk. Eventueel kunnen we op de groep, bijvoorbeeld samen met de jarige, zorgen voor een gezonde, feestelijke traktatie.

Meer informatie over gezond trakteren staat in ons voedingsbeleid en op de website van het [Voedingscentrum](https://www.voedingscentrum.nl) en www.gezondtrakteren.nl.

Als je kind ergens allergisch voor is of een dieet volgt, dan horen we dat graag. Zodat we samen kunnen kijken naar de mogelijkheden binnen ons aanbod. Heeft je kind andere (dieet)producten nodig dan wij aanbieden, dan kun je dit zelf meenemen.

Oudercontacten

Door middel van nieuwsbrieven via onze nieuwe ouder-app Konnect informeren wij ouders over allerlei zaken.

Ouders worden door middel van een digitale themabrief geïnformeerd over het thema. Hierin staat de begrippen (woorden), liedjes en versjes die we de kinderen willen aanleren.

Daarnaast wordt er minimaal één keer in de twee weken een bericht en een foto geplaatst in het digitale dagboek van de kinderen op Konnect. Het bericht en/ of foto kan gaan over het kind individueel, maar kan ook over groepsverband of het thema gaan.

Ook betrekken wij de ouders bij uitstapjes zoals het maken van een wandeling en het voorbereiden van werkjes, boekjes en het verzamelen van materialen hiervoor. Elke eerste week van de maand is er een koffieochtend. Deze koffieochtenden zijn informatief; er kan bijv. toelichting over het thema worden gegeven of de wijkverpleegkundige van het consultatiebureau komt vertellen over de ontwikkeling van peuters, onder het genot van een kopje thee of koffie. Verder is het ook het moment om ervaringen uit te wisselen met andere ouders en te praten over de gang van zaken op de voorschool.

Oudercommissie

Op De Speelmolen hebben wij op dit moment geen oudercommissie. Wel kunnen wij de ouders stemrecht geven als er ergens over besloten moet worden. Via de nieuwsbrief en posters op de informatieborden vragen we ouders zich op te geven voor de oudercommissie. Daarnaast vragen de pedagogisch medewerkers de nieuwe ouders tijdens de intake of ze lid willen worden van de oudercommissie.

Goed om te weten

Wat als je kind ziek is?

Als je kind ziek is of koorts heeft, voelt het zich op de opvang minder prettig. Dan is het goed om te kijken of het mogelijk is om hem thuis te houden. Twijfel je? Laat dan even weten dat je kind niet helemaal fit is. Dan kunnen we daar rekening mee houden en extra letten op ziekteverschijnselen.

Heb je je kind 's ochtends paracetamol gegeven? Ook dat horen we graag, zodat we extra alert kunnen zijn op plotselinge toename van de koorts als de paracetamol is uitgewerkt. Wij zijn terughoudend met het geven van paracetamol.

Als we merken dat je kind zich niet lekker voelt, dan nemen we direct contact met je op om te overleggen wat voor jouw kind het beste is.

Heeft je kind een besmettelijke ziekte, zoals de waterpokken? Dan kan hij - op een enkele uitzondering na - gewoon komen. Wel vragen we je om in dat geval vooraf telefonisch contact op te nemen, zodat we ons kunnen voorbereiden. We volgen altijd de richtlijnen van het RIVM en vragen de GGD om advies over de

specifieke situatie (omvang uitbraak, leeftijd van de kinderen, de specifieke infectieziekte). Vertel het ook als je kind een besmettelijke ziekte heeft, maar die dag niet naar ons toe zou komen. Wij kunnen dan andere ouders informeren dat er een infectieziekte heerst op de locatie.

Ook de hoofdluis kent de weg naar de peuteropvang. Heeft jouw kind hoofdluis? Laat dat dan even weten, zodat we andere ouders kunnen informeren. Daarnaast vragen wij je om je kind te behandelen voordat het bij ons komt.

Als er op onze locatie een besmettelijke ziekte heerst (of hoofdluis), laten we dat weten via posters op de locatie en een bericht in de ouder-app.

Heeft je kind medicatie nodig tijdens de opvang? Bespreek dit dan met de pedagogisch medewerker. We vragen je dan een formulier in te vullen waarop we afspraken vastleggen over de toediening. Meer informatie hierover vind je in ons protocol 'medisch handelen' dat je kunt opvragen bij de locatiemanager

Persoonlijke eigendommen en veiligheid

Zorg ervoor dat je kind geen kostbare of dierbare bezittingen bij zich heeft, zoals sieraden of dure kleding. Wij zijn niet verantwoordelijk voor verlies of beschadiging van eigendommen van kinderen of ouders.

Bezoek je de groep, zorg er dan voor dat jouw persoonlijke eigendommen, zoals je handtas, buiten het bereik van kinderen staan. Zo voorkomen we dat kinderen in aanraking komen met gevaarlijke voorwerpen, zoals aanstekers, medicijnen en dergelijke.

En denk eraan om deuren en hekjes direct achter je te sluiten, zo voorkomen we dat kinderen op voor hen gevaarlijke plekken komen.

Spullen van je kind kan je in een tasje (voorzien van naam) stoppen en op de kapstok hangen.

Incidenteel of structureel afnemen van extra dagdelen

Op de peuteropvang komen kinderen op vaste dagdelen, zitten altijd in een dezelfde groep en volgen een vast programma met vaste pedagogisch medewerkers. Daardoor is het niet mogelijk om incidenteel een extra dagdeel af te nemen of om een dag te ruilen.

Niet tevreden?

Heb je wensen of klachten? Dan gaan we graag met je in gesprek. We zoeken dan samen naar een oplossing, waardoor we je zorgen of ontevredenheid hopelijk snel kunnen wegnemen. Komen we er samen toch niet goed uit? Dan kun je een schriftelijke klacht indienen. De klachtenprocedure is te vinden op de website en op te vragen bij de locatiemanager.

Klachten kunnen ook worden voorgelegd aan de Geschillencommissie kinderopvang. Informatie over de werkwijze, het reglement en de contactgegevens van de geschillencommissie vind je op hun website.

<https://www.degeschillencommissie.nl>

Kwaliteit staat voorop!

Ons pedagogisch beleid omvat alles wat te maken heeft met de uitvoering van onze pedagogische visie in de praktijk. Het beleid wordt grotendeels ontwikkeld door de afdeling Kwaliteit, Pedagogiek & Innovatie. De kwaliteitsmanagers zijn de belangrijkste schakel tussen het centraal vastgestelde beleid en de uitvoering in de praktijk. Partou is opgedeeld in acht regio's. In elke regio werken twee kwaliteitsmanagers. Zij ondersteunen de locatiemanagers en operationeel managers bij het uitvoeren en borgen van beleid. De collega's van de afdeling Learning & Development, ondersteunen daarbij met inspirerende trainingen, inwerkdagen en middelen zoals onze eigen online leeromgeving.

Pedagogisch coaches

Onze pedagogisch coaches spelen een belangrijke rol in het leren en ontwikkelen van pedagogisch medewerkers. Zij ondersteunen pedagogisch medewerkers tijdens hun werk. Ze geven hen coaching en advies over hun pedagogisch handelen en hun professionele ontwikkeling. Dit doen zij op basis van een pedagogisch focusplan dat de locatiemanager in overleg met het team opstelt. Alle pedagogisch medewerkers, inclusief beroepskrachten in opleiding, flexibele medewerkers en uitzendkrachten ontvangen in ieder geval eens per jaar coaching. Dat kan individueel zijn of in teamverband.

In het document 'pedagogiek in de praktijk – beleid en coaching' lees je hoe we dit voor de hele organisatie vormgeven hebben en hoe we de beschikbare uren verdelen over de locaties. Dit document vind je in de ouderapp onder 'locatie' of is op te vragen bij je locatiemanager. Voor onze locatie betekent dat: per jaar minimaal 50 uur beleid en 29,4 uur coaching.

Jaarcyclus

Het pedagogisch beleid brengen we via een vaste ritmiek onder de aandacht van de pedagogisch medewerkers. Zo is er elk kwartaal een locatiemanagersoverleg en zijn er aansluitend teamoverleggen. De verschillende afdelingen ondersteunen dit proces met informatie en inspiratie. Ook staat er ieder kwartaal een pedagogisch uitgangspunt centraal.

Interne monitoring

De kwaliteitsmanager ziet er samen met de locatiemanager op toe dat het pedagogisch beleid uitgevoerd wordt in de praktijk. Dit doen zij o.a. door ieder kwartaal een locatie te bezoeken en door te vragen op een aantal belangrijke onderwerpen.

De afdeling Monitoring, Wetenschap & Advies monitort verschillende onderdelen van de pedagogische kwaliteit en zorgt voor actuele kennis door onze samenwerking met verschillende universiteiten in Nederland.

Jaarlijkse inspectie door de GGD

In opdracht van de gemeente bezoekt de GGD jaarlijks elke kinderopvanglocatie. De GGD-inspecteur kijkt dan of we voldoen aan Wet kinderopvang en de kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen. Bijvoorbeeld op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groepsgrootte en beroepskracht-kind-ratio. Ook het pedagogisch beleid, de pedagogische praktijk en klachten komen aan bod. Het meest recente inspectierapport vind je op de webpagina van onze locatie. Daarnaast deelt de locatiemanager het rapport met de oudercommissie.

Extra kwaliteit

Al onze locaties voldoen aan de kwaliteitseisen van de wet Kinderopvang. En we doen meer. Zo werken alle locaties volgens ons eigen beleid en vastgestelde procedures. Bijvoorbeeld ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid, onze interne zorgstructuur en bieden we onze medewerkers verdiepende pedagogische informatie. Daarin vinden onze medewerkers toelichting en uitleg bij onze werkwijze en pedagogisch coaches handvatten om de medewerkers te ondersteunen in het pedagogisch handelen. Zo zorgen we ervoor dat wij op al onze locaties op dezelfde, deskundige manier werken.

Beleidsstukken en protocollen waarnaar hierboven wordt verwezen zijn:

- Voedingsbeleid
- Activiteiten buiten de locatie
- Veilig slapen
- Medisch handelen
- Zorgkinderen
- Meldcode
- Beleid mediawijsheid
- Pestprotocol/omgaan met pestgedrag

Kwalificatie pedagogisch medewerkers

Alle medewerkers, inclusief inval- en uitzendkrachten, hebben een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag (VOG). Alle eisen voor pedagogisch medewerkers staan in de CAO. Met de daarin genoemde opleidingen voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar), kun je ook op de buitenschoolse opvang (4 tot en met 12 jaar) werken. Daarnaast worden er in de CAO opleidingen genoemd waarmee je alleen op de bso kunt werken en dus niet in de kinderdagopvang.

Beroepskrachten-in-opleiding, stagiairs en vrijwilligers

In ons beroepspraktijkvorming (BPV)-beleid staat hoe wij omgaan met de verantwoordelijkheden en taken van beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs. Dit verschilt per opleiding (MBO PW 3 of 4), per leerjaar en hangt ook af van de stage-ervaring van de student. Het uitgangspunt is dat de beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs eerst alleen meekijken en de taken vervolgens onder begeleiding uitvoeren, voordat ze deze zelfstandig oppakken.

Beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs werken continu onder begeleiding en verantwoording van een gediplomeerd pedagogisch medewerker, die on the job feedback geeft. De werkbegeleider is een ervaren beroepskracht die hiervoor een interne training heeft gevolgd.

De student en de werkbegeleider evalueren de stage en maken afspraken over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode. Bijvoorbeeld met het zogenaamde waarderingsformulier. Dit formulier uit het beroepspraktijkvorming-beleid is gebaseerd op de kerntaken uit het kwalificatiedossier (van de opleiding pedagogisch medewerker kinderopvang). Uiteraard is er daarnaast ruimte voor opdrachten vanuit de opleiding.

Eerste- en tweedejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs staan steeds op dezelfde groep. Dit in verband met hun ontwikkelingsfase. Derdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs kunnen binnen de locatie wel op meerdere groepen worden ingezet. Deze keuze is aan de locatiemanager.

Als er op onze locatie een beroepskracht-in-opleiding of stagiair is, dan informeert de locatiemanager de ouders hierover via de ouder-app of het informatiebord naast de deur. De taken die hij of zij doet, staan beschreven in het BPV-beleid. Dit is op te vragen bij de locatiemanager.

Op onze locatie werken we niet met vrijwilligers.

Voorschoolse educatie

Visie op voorschoolse educatie

We vinden het belangrijk dat kinderen een goede start maken op de basisschool. Soms hebben kinderen wat extra aandacht nodig. Voorschoolse educatie (VE) is een methodiek, bedoeld om ontwikkelings- en onderwijsachterstanden van kinderen te voorkomen, vroegtijdig op te sporen en te verkleinen. Door VE op de kinderopvang aan te bieden, geven we kinderen kans op een goede schoolloopbaan. Ook dragen we,

door VE-programma's aan te bieden, bij aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

Hoewel VE-programma's in eerste instantie zijn gericht op kinderen die het risico lopen op een taal- en/of ontwikkelingsachterstand, kan VE voor alle kinderen nuttig zijn. Daarom neemt de hele groep deel aan het programma, en hebben alle kinderen profijt van de activiteiten die de ontwikkelingsgebieden ondersteunen.

Opvoeden van kinderen en het ondersteunen in hun ontwikkeling doen we samen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van pedagogisch medewerkers, de locatiemanager en jou als ouder. We vinden het dan ook belangrijk om elkaar op de hoogte te houden van de activiteiten, belevenissen en de ontwikkeling van je kind. Daarnaast vragen we je regelmatig om mee te doen met activiteiten die goed zijn voor de ontwikkeling van je kind. Zo bereiden je kind samen voor op een goede start op de basisschool.

Uren voorschoolse educatie

Kinderen van 2,5 tot 4 jaar kunnen bij ons terecht voor 960 uur voorschoolse educatie, verdeeld over een periode van 1,5 jaar.

Wij hebben een VE-aanbod van maximaal 6 uur per dag, van 08.00 tot 12.00 uur en van 12.45 tot 16.45 uur. Dit doen we gedurende 40 weken in het jaar van maandag tot en met vrijdag.

De kinderen komen twee dagdelen. Een ochtend en een middag. Dit zijn vaste combinaties. Met een VVE verwijzing wordt het kind vier vaste dagdelen geplaatst.

Vorbereiding- en evaluatietijd

Door voldoende tijd in te plannen voor de organisatie en voorbereiding, zorgen we dat de voorschoolse activiteiten optimaal bijdragen aan de ontwikkeling van je kind. Natuurlijk evalueren we regelmatig en stellen we de themaplanning bij waar dat nodig is. Zo sluiten we goed aan bij de behoeften van de kinderen.

Programma voorschoolse educatie

Wij werken met een speciaal programma voor voorschoolse educatie. Dit stimuleert de brede ontwikkeling van het kind en bereidt kinderen voor op het basisonderwijs. Zo vergroten we hun onderwijskansen. Op een speelse manier en aan de hand van aansprekende thema's leren kinderen door spel, muziek, creatieve activiteiten en in de kring allerlei begrippen en vaardigheden. Al deze activiteiten zijn gericht op het stimuleren van de ontwikkelingsdomeinen taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel. De pedagogisch medewerkers op deze groepen zijn daarvoor opgeleid.

Piramide

In het voorschoolse educatie-programma Piramide staan spel en de ontwikkeling van peuters centraal.

Door de combinatie van spelen en stimuleren we hun taal- en denkontwikkeling en de ontwikkeling van hun creativiteit en persoonlijkheid. Er zijn heldere regels en een duidelijke structuur. De kinderen krijgen uitleg op hun eigen niveau.

Piramide is bedoeld voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het programma is opgebouwd rond thema's (bijvoorbeeld wonen, de seizoenen, verkeer, feest, ziek en gezond zijn). Binnen die thema's doen we activiteiten, spelletjes en zingen we liedjes. Zo doen kinderen ervaringen op waarmee ze hun kennis en vaardigheden uitbreiden. De activiteiten doen we in een grote of juist kleine groep. Die kleinere groep maken we op basis van leeftijd of ontwikkelingsfase, zodat we de activiteit kunnen afstemmen op de behoefte van de kinderen.

Stimuleren van de ontwikkeling

Ons programma is gericht op het gestructureerd en samenhangend stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling.

Piramide stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Piramide is een totaalprogramma, wat opgebouwd is met projecten, en met alle aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden. Deze worden samen gebruikt. Door een slimme combinatie van uitdagende activiteiten krijgen kinderen van uit een veilige omgeving grip op de wereld.

De methode is geschikt voor alle kinderen van 0 tot 7 jaar, van kinderdagverblijf tot voorschool en ook nog tot en met groep 3 van de basisschool. Voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, is er een tutorprogramma beschikbaar. En voor kinderen die meer uitdaging nodig hebben zijn er activiteiten die bij de projectboeken zijn opgenomen. Piramide is ontwikkeld door Cito.

Kinderen ontdekken de wereld spelenderwijs. Met de uitdagende activiteiten wordt dit voor de kinderen een groot feest. Het initiatief om lekker te spelen en te leren ligt in eerste instantie bij de kinderen. Daarbij worden vier vaste stappen gevolgd:

Oriënteren: Deze stap gaat over het kinderen te laten richten op het thema en om ze in de sfeer te brengen. De activiteiten die uitgevoerd worden moeten zoveel mogelijk aansluiten bij ervaringen van de kinderen. Dit geeft de kinderen veiligheid en vertrouwen. Dit gebeurt altijd op een spelende manier.

Demonstreren: Dit is de eerste leerstap. Het doel van het demonstreren is om heldere voorbeelden te geven van het onderwerp, zodat je een stabiele basiskennis kan ontwikkelen. Bij het demonstreren speelt waarneming een belangrijke rol. Kinderen moet kunnen proeven, ruiken, voelen en vooral dingen zien, en zo stimuleer je dit.

Verbreden: Dit is bedoeld als begripsuitbreiding. Hierbij zoek je naar relevante kenmerken bij meerdere voorbeelden. Ze moeten helder zijn, maar mogen ook wel wat moeilijker. Hierbij komen ook de basisbegrippen weer aan bod en worden extra begrippen aangeboden. Bij verbreden wordt meer afstand genomen van het hier en nu.

Verdiepen: Verdiepen heeft als doel om het geleerd bij demonstreren en verbreden verder op eigen wijze toe te passen in nieuwe situaties. Zo leren de kinderen zelf dingen op te lossen en een stapje hoger abstract te leren denken.

Dagritme

Bij alles wat we doen en hoe we dat doen, denken we steeds aan de ontwikkeling van het kind. Het dagritme is in grote lijnen steeds hetzelfde. Dat is herkenbaar voor de kinderen, het geeft ze houvast. Soms kiezen we ervoor om de wensen of behoeftes van de kinderen te volgen en wijken we af van het basisdagritme. Elke dag heeft vrije, begeleide en geleide activiteiten. Bij vrij spel kiezen kinderen zelf waar en waarmee ze willen spelen. Medewerkers observeren het spel van de kinderen en gebruiken dit om hun aanbod van activiteiten op af te stemmen. Tijdens begeleide activiteiten vragen we de kinderen om in kleine groepjes mee te doen met een activiteit, die door een medewerker wordt begeleid. Bij geleide activiteiten worden peuters in kleine groepjes extra gestimuleerd in hun ontwikkeling.

Brengen

Elke dag begint met een spelinloop. Kinderen en ouders worden persoonlijk begroet, waarna de ouders samen met hun kind meespelen totdat het dagprogramma start. In de verschillende hoeken van de voorschool en op tafel staat het materiaal klaar dat past bij het project waarmee we op dat moment in de voorschool bezig zijn. Het even meespelen, geeft de kinderen een gevoel van veiligheid en erbij horen.

Tafelmomenten

Na het spelen ruimen we samen met de kinderen op. We gaan naar de wc, wassen de handen en gaan aan tafel zitten. We zingen een liedje en eten de verschillende soorten fruit dat door de ouders is meegegeven. Een van de peuters deelt de bekertjes uit waarin water geschonken wordt. Het eten en drinken is een rustmoment, maar ook een moment om bijvoorbeeld nog even over het thema te praten en wat aandacht te hebben voor elkaar.

Vrij spel

Na de kring gaan de kinderen spelen/werken in de diverse hoeken. Kinderen die dat nodig hebben krijgen hulp van de medewerker. De voorschool heeft allerlei uitdagende hoekjes waaruit de kinderen vrij kunnen kiezen om in groepjes te spelen. Zo hebben wij een bouwhoek, een huishoek, een zandhoek, een creatieve hoek, een puzzelhoek en een leeshoek. De kinderen worden (indien nodig) gestimuleerd om eens een andere activiteit te lezen. Iedere hoek, is afhankelijk van het thema, anders opgebouwd.

Activiteiten en dagelijkse uitstapjes

Voorschool de Speelmolen werkt volgens de Piramidemethode. Een Piramideproject is een uitgebalanceerd geheel van activiteiten rond één ontwikkelingsgebied waarin andere ontwikkelingsgebieden ondersteunend werken. Een project duurt meestal vier weken. Het thema moet daarbij aansluiten aan de belevingswereld van de peuter. We zingen liedjes die bij het thema horen en lezen boekjes die met het thema te maken hebben. We knutselen in de sfeer van het project en de inrichting van de voorschool passen we aan het thema aan. Op de ontdektafel staan allerlei materialen die met het project te maken hebben.

Piramide helpt de pedagogisch medewerker om jonge kinderen goed te begeleiden. Piramide stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Door een slimme combinatie van activiteiten krijgen ze in een veilige omgeving grip op de wereld. Een betere start kunnen we ze niet geven!

Buiten spelen

Ieder kind heeft de drang om te bewegen. Kinderen willen graag klimmen en klauteren, rennen en fietsen.

We stimuleren het buitenspelen. Buiten hebben de kinderen de ruimte en andere materialen om mee te spelen bijvoorbeeld scheppen, emmers, fietsen etc. De kinderen spelen ook graag in de zandbak. We kunnen ook regelmatig gebruik maken van een (speel)lokaal in het buurtcentrum.

Verzorging

Peuters willen graag alles zelf doen en hier spelen wij zoveel mogelijk op in en stimuleren dit. Het is belangrijk dat de peuters zelf leren aangeven wanneer ze naar de wc moeten.

Peuters willen graag alles zelf doen en hier spelen wij zoveel mogelijk op in en stimuleren dit. Het is belangrijk dat de peuters zelf leren aangeven wanneer ze naar de wc moeten. Pas dan is een kind echt helemaal zindelijk. Bij De Speelmolen helpen we de kinderen met knopen en ritsen en stimuleren de peuters zelf hun broek omhoog te doen. Zo krijgt de peuter zelfvertrouwen. Bij het verschonen heeft de pedagogisch medewerker altijd extra aandacht voor het kind.

Halen

Ook bij het afsluiten en ophalen van de kinderen geldt een vast ritueel van zingen en afscheid nemen. We zitten in de kring als de ouders binnenkomen. De ouders gaan achter hun kind staan en we vertellen wat we allemaal gedaan hebben vandaag. En dan zingen we met z'n allen het afscheidsliedje...dag, dag allemaal!

De ontwikkeling van het kind volgen

De ontwikkeling van de kinderen volgen wij met de peuterestafette van piramide. Eens per jaar observeren wij het kind met extra aandacht. We kijken dan naar de ontwikkelingsgebieden

- persoonlijkheidsontwikkeling
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- motorische ontwikkeling
- kunstzinnige ontwikkeling
- ontwikkeling van de waarneming
- denkontwikkeling en ontwikkeling van het rekenen
- taalontwikkeling en ontwikkeling van lezen en schrijven
- oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning

Op basis van de resultaten maken we een dagritme en activiteitenprogramma dat past bij de individuele kinderen en de groep als geheel.

Als er tijdens de observaties bijzonderheden zijn, dan bespreken we dit altijd met jou als ouder. Samen bekijken we wat je kind nodig heeft en welke doelen we willen behalen om je kind te helpen zich verder te ontwikkelen. We bespreken ook hoe je thuis de ontwikkeling van je kind kunt stimuleren. Na verloop van tijd kijken we wat het effect is van de extra begeleiding en of er eventueel vervolgstappen gewenst zijn.

Samen met jou

Leren praten, luisteren, samen spelen en zelf ontdekken: de eerste levensjaren zijn ontzettend belangrijk voor de ontwikkeling. Omdat je kind zich beter ontwikkelt als er samenhang is tussen wat hij thuis en bij de

kinderopvang doet, vinden we uitwisseling en afstemming met jou belangrijk. Dat doen we op verschillende manieren.

Gesprekken

Voorafgaand aan de eerste dag opvang starten we altijd met een intake- of kennismakingsgesprek. Dan vertellen we je wat voorschoolse educatie is, hoe het dagritme eruit ziet en wat ouders van ons mogen verwachten.

Tijdens de opvangperiode nodigen we je minimaal één keer per jaar uit voor een gesprek. Dan bespreken we onze observaties en is er alle tijd voor vragen en opmerkingen. Je mag ook altijd een extra gesprek aanvragen als je daar behoefte aan hebt.

Actuele informatie

Via de nieuwsbrief houden we je op de hoogte van nieuws van de opvang en het thema waarmee we werken. We lichten het thema toe, beschrijven de activiteiten en de leerdoelen. Ook staan de woorden, liedjes en versjes erin, die we de kinderen willen leren. Tot slot geven we tips en ideeën voor activiteiten, die de je thuis met je kind kunt doen om zo het thema nog meer te laten leven. Ook in de ouderapp vinden ouders al deze informatie.

Overdracht

Ook tijdens het halen en brengen is er tijd om informatie uit te wisselen. We bespreken dan even hoe het gaat, beantwoorden je vragen en vragen bijvoorbeeld hoe jullie thuis met de activiteiten aan de slag zijn gegaan.

Wij hebben vaste momenten waarop wij met ouders in gesprek gaan over opvoeding en de ontwikkeling van hun kind. Denk hierbij aan de haal- en brengmomenten, overgangsgesprekken, observatiegesprekken

Door middel van nieuwsbrieven informeren wij ouders over allerlei zaken. Ouders worden door middel van een themabrief geïnformeerd over het thema van die periode. Hierin staat de begrippen (woorden), liedjes en versjes die we de kinderen willen aanleren. Ook betrekken wij de ouders bij het voorbereiden van werkjes, boekjes en het verzamelen van materialen hiervoor.

Individuele begeleiding

Op de voorschool zijn er peuters die op basis van een indicatie vier dagdelen komen. Deze VVE indicatie wordt afgegeven door het consultatiebureau indien er sprake is van zorg rondom de ontwikkeling van de peuter.

Door de peuter vier dagdelen te laten komen kunnen wij ons meer richten op de ontwikkelingsbehoeften en de zorgvragen.

Wij bieden de ouders van deze peuters zorggesprekken aan. Deze kunnen in overleg periodiek worden afgesproken om zo gezamenlijk de ontwikkeling van de peuter te volgen en om samen met de ouders te bekijken wat er mogelijk is, of nog meer ingezet kan worden naast de dubbele dagdelen. Voor elke peuter

zal dit er anders uit zien, omdat elke peuter uniek is en eigen ontwikkelingsbehoeften heeft. Voor peuters met extra dagdelen, die de voorschool vroegtijdig verlaten of bijna naar de basisschool gaan, zorgen wij voor een warme overdracht. Een warme overdracht houdt in dat wij de peuter, na toestemming van ouders, zorgvuldig overdragen aan de desbetreffende basisschool of vervolgplek en bieden informatie over de peuter zodat zij meteen op de hoogte zijn van inzet die op de voorschool heeft plaatsgevonden. Hierin benadrukken we de stimulerende en belemmerende factoren die de ontwikkeling van de peuter beïnvloeden en geven hierbij de ontwikkelingsbehoefte en leerdoelen mee waaraan wij gewerkt hebben in de periode dat de peuter de voorschool bezocht heeft. Zij kunnen op die manier meteen de beste strategie bepalen en toepassen om het kind zo goed mogelijk te begeleiden en in de gaten te *houden vanaf het moment dat zij het kind binnen krijgen*.

Voor peuters op de voorschool met VVE, kan er ook thuis gewerkt worden met de thema's die op de voorschool behandeld worden, door middel van VVE Thuis. Dit wordt aangeboden door de School.

Onze ruimtes

Bij de Speelmolen hebben wij een bouwhoek, een huishoek, een natte hoek, een creatieve hoek en een leeshoek. De kinderen worden (indien nodig) gestimuleerd om eens een andere activiteit te kiezen. Iedere hoek, is afhankelijk van het thema, anders opgebouwd.

In de bouwhoek kunnen de kinderen met allerlei constructiemateriaal aan de slag: treinbaan, duplo, bouwblokken, enz. De kinderen kunnen hier hun fantasie uitleven, torens bouwen, een mooie spoorlijn aanleggen enz. Dit is goed voor de sociaal-emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling.

In de huishoek kunnen de kinderen vrij spelen. Ze leren daar van alles wat met emoties en omgaan met anderen inhoudt. Er zijn poppen om aan en uit te kleden, een keukentje waar visite kan worden ontvangen en waar gekookt kan worden. Ze spiegelen zich op deze manier aan de realiteit. Ook zijn er verkleedspullen.

In de speciale natte hoek kunnen de kinderen naar hartenlust met water spelen en leren wat je allemaal met water kan doen. De poppen worden in bad gedaan, serviesgoed wordt afgewassen. Ook is het leuk om te kijken hoe nat je wordt van water en dat het alle kanten kan uitspuiten als je er je hand tegen houdt, enz. En natuurlijk kan je er ook gewoon je handen wassen. Spelen in de natte hoek stimuleert vooral de verstandelijke en creatieve ontwikkeling.

De kinderen kunnen in de creatieve hoek plakken, verven, kleien, tekenen. We knutselen vaak naar aanleiding van het thema waar we mee bezig zijn. De creatieve en fijn-motorische ontwikkeling wordt hierdoor gestimuleerd en het is natuurlijk ook erg leuk!

In de leeshoek is er een kast met boekjes, speciaal afgestemd op de leeftijd. Meestal maken we ook nog een boekentafel waar alleen boekjes staan die met het thema te maken hebben. Vaak lezen wij een boek meerdere malen voor, zodat de peuters er steeds meer uit zullen herkennen. De boekjes sluiten aan bij hun eigen belevingswereld. Door te kijken naar de plaatjes stimuleer je de fantasie en het denkvermogen. Spelenderwijs wordt de taalontwikkeling gestimuleerd.

Overdracht naar de basisschool

Om de overgang van je kind naar het basisonderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen, vinden we het belangrijk dat de leerkracht van je kind goed op de hoogte is. Bijvoorbeeld over de ontwikkeling van je kind.

Zo krijgt je kind de aandacht die hij nodig heeft en sluit het onderwijs goed aan.

De pedagogisch medewerker vult het overdrachtsformulier in en bespreekt met jou hoe de informatie wordt overgedragen aan de basisschool.

Voor de overdracht naar de basisschool maken wij gebruik van het overdrachtformulier behorend bij het VE-programma.

De Speelmolen gebruikt als observatiemethode het door de Piramidemethode ontwikkelde toetsinstrument Peuterestafette. Na het observatie moment komt er een 10-minutengesprek met de ouder(s) n.a.v. de bevindingen. Deze gesprekken worden regelmatig gehouden zodat ouders op de hoogte blijven van de ontwikkeling van hun kind. Bij het werken met peuters staat de ontwikkeling van het kind centraal. Door structuur te bieden heeft het kind houvast en herkenning. Dit geeft het kind zekerheid en een gevoel van veiligheid. Kinderen leren spelen en rekening te houden met elkaar. De Peuterestafette richt zich op de verschillende ontwikkelingsgebieden namelijk: sociaal emotionele ontwikkeling, motoriek, spel en leergedrag, taalontwikkeling en rekenontwikkeling.

De speelmolen gebruikt sinds September 2018 het systeem "inzichtelijk digitaal onderwijs", via dit systeem kunnen de medewerkers de ontwikkelingen van de kinderen nauwkeurig en overzichtelijk bij houden

Kinderen die dit nodig hebben kunnen extra aandacht en begeleiding van een pedagogisch medewerker krijgen. Dit noemen we tutoring. In de praktijk betekent dit dat de tutor individueel of in kleine groepjes met het kind speelt. Het kind profiteert hierdoor extra van wat er aangeboden wordt in het project. Niet alleen bij een achterstand in de ontwikkeling wordt dit aangeboden, ook wanneer een kind zich nog niet veilig voelt in de groep kan deze aandacht heel prettig zijn. De pedagogisch medewerker geeft ook extra steun bij het spelen in de groep, bij het zitten in de kring en bereidt het kind voor wat er in de kring gaat gebeuren zodat het niet voor verrassingen komt te staan.

Inhoudelijke aansluiting met de basisschool

Naast de overdracht zorgen we voor inhoudelijke aansluiting met de (vroegschoolse educatie op de) basisschool.

Wij werken vooral samen met basisschool De Tjasker. Wij zorgen voor afstemming door een (intensieve) samenwerking te onderhouden. Daarnaast hebben wij nauw contact met de andere scholen in de buurt.

Samenwerking met partners in de gemeente

Als pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over de ontwikkeling, of gebrek daaraan, van kinderen wordt dit uitgebreid besproken met de ouders. Eventueel wordt er doorverwezen naar gespecialiseerde hulpverleners (zoals b.v. Logopedie). Ook vindt er regelmatig overleg plaats met o.a. JGZ. Tevens wordt er gekeken naar wat ouders zelf kunnen doen om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren door b.v. deel te nemen aan VVE-thuis, Opstapje en Opstap.

Ondersteuning

We werken samen met HBO-coaches op de voorschool. Zij worden ingezet om medewerkers te coachen op het pedagogisch handelen en op de voorwaarden die VVE aan de locaties stelt. Door samen te observeren en te reflecteren op de dagelijkse praktijk van de interactie met kinderen krijgt elke medewerker de kans om zich te ontwikkelen op zijn/haar eigen wijze en het thematisch werken zo goed mogelijk uit te voeren.

Opleidingsplan

Jaarlijks maken we een opleidingsplan waarin staat hoe de onze pedagogisch medewerkers hun kennis en vaardigheden onderhouden. Dit plan evalueren we jaarlijks, en stellen we zo nodig bij.